

Zaaknummer : 01035104
Ons Kenmerk : ODH639229
Datum : 03-07-2023

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 13 juni 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het verplaatsen van bestaande watergangen en groenstructuren met de aanwezigheid hierbij van de huismus en platte schijfhoren. De ontheffing betreft Oude Spoorbaan te Leiderdorp en is aangevraagd namens gemeente Leiden. Het betreft project Leidse Ring Noord, een gezamenlijk project van de gemeenten Leiden en Leiderdorp. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb, voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb, voor wat betreft het opzettelijk doden of vangen van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb, voor wat betreft het opzettelijk storen van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, derde lid, van de Wnb, voor wat betreft het opzettelijk rapen of vernielen van eieren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb, voor wat betreft het vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb, voor wat betreft het onder zich hebben of vervoeren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 juli 2023 tot en met 1 juli 2025.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan gemeente Leiden;
- II. de voorschriften 1 tot en met 7 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende gegevens van 31 mei 2023 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf 1 juli 2023 tot en met 1 juli 2026.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - a. de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
 - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering één week van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het Activiteitenplan Oude Spoorbaan van 17 februari 2022 en de aanvullende gegevens van 31 mei 2023. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b. aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c. de uit te voeren werkzaamheden;
 - d. de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e. de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g. het logboek van de ecologische begeleiding dat door de deskundige wordt bijgehouden.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol inclusief het logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus en de platte schijfhoren.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermd) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermd) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk. (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- 5 De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan Oude Spoorbaan van 17 februari 2022 en de aanvullende gegevens van 31 mei 2023.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.

Specifieke voorschriften

- 7 De effectiviteit van het alternatieve leefgebied dient te worden gemonitord door een deskundige op het gebied van de huismus en de platte schijfhoren. Uit deze monitoring moet blijken of de huismus en de platte schijfhoren gebruikmaken van het alternatieve leefgebied. De monitoring dient te starten vanaf het moment dat het alternatieve leefgebied beschikbaar en functioneel is. De monitoring dient het eerste jaar, derde jaar en het vijfde jaar plaats te vinden. Indien blijkt dat het leefgebied succesvol in gebruik is genomen kan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid verzocht worden om het delen van de gegevens met Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid eerder te beëindigen. Op de monitoring zijn verder de volgende randvoorwaarden van toepassing:
 - a. de resultaten van de monitoring dienen jaarlijks voor 1 februari van het opvolgend jaar te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1);
 - b. de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, de staat van het alternatieve leefgebied waarin de staat van de struwelen is meegenomen, wie de veldbezoeken heeft uitgevoerd en de waarnemingen die zijn gedaan per veldbezoek;
 - c. voornoemde resultaten dienen te worden opgeleverd in een korte memo of rapportage waarin in ieder geval dient te zijn opgenomen: een heldere conclusie over de effectiviteit van de maatregelen en een voorstel voor verdere optimalisatie of extra maatregelen mocht het verwachte resultaat uitblijven en aanwijsbaar zijn toe te schrijven aan de uitvoering van de betreffende maatregelen.
 - d. indien uit de monitoringsresultaten van één van de genoemde drie monitoringsmomenten (eerste, derde en vijfde jaar) blijkt dat het leefgebied niet in gebruik is genomen, kunnen aanvullende maatregelen worden opgelegd.

Aanwijzingen voor gebruik

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht zoals bedoeld in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde, dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan. Een afschrift van het contract svp binnen één maand toezenden aan Omgevingsdienst Zuid-Holland zuid, zie voorschrift 1.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 13 juni 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). De aanvraag betreft het verplaatsen van bestaande watergangen en groenstructuren met de aanwezigheid hierbij van de huismus en platte schijfhoren. De ontheffing betreft Oude Spoorbaan te Leiderdorp en is aangevraagd namens gemeente Leiden. Het betreft project Leidse Ring Noord, een gezamenlijk project van de gemeenten Leiden en Leiderdorp. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb, voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb, voor wat betreft het opzettelijk doden of vangen van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb, voor wat betreft het opzettelijk storen van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, derde lid, van de Wnb, voor wat betreft het opzettelijk rapen of vernielen van eieren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb, voor wat betreft het vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb, voor wat betreft het onder zich hebben of vervoeren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 juli 2023 tot en met 1 juli 2025.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Activiteitenplan Oude Spoorbaan, Antea Group, projectnummer 0459323.400, 17 februari 2022;
- Quicksan Oude Spoorbaan Leiderdorp, Bureau Stadsnatuur, projectnummer 2482, 23 juni 2021;
- LRN Oude Spoorbaan Vervolgonderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming, Antea Group, projectnummer 0459323.400, 24 november 2021;
- Ontwikkelkader Baanderij Leiderdorp, Urhahn stedenbouw & strategie in samenwerking met Smartland, februari 2022;
- Geactualiseerd Kaderbesluit Leidse Ring Noord Raadsvoorstel, Rv. nr.: 19.0109, 3 september 2019;
- Uitvoeringsbesluit Leidse Ring Noord – Deelproject Oude Spoorbaan, Rv. nr.: 21.0102, 5 oktober 2021;
- Vissim-studie Oude Spoorbaan, DTV Consultants, 26 september 2019;
- Rapportage PZH gevaarlijke fietspaden, Projectfiches bij knelpunten, Ligtermoet & Partners;

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze aanvraag.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 26 april 2023 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 31 mei 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Beantwoording vragen, Antea Group, 25 mei 2023.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 21 juni 2022 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5, 3.6 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

De platte schijfhoren is een van nature in Nederland in het wild levende diersoort, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, eerste, tweede, derde en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de platte schijfhoren opzettelijk te doden en te vangen;
- de platte schijfhoren opzettelijk te verstoren;
- eieren van de platte schijfhoren opzettelijk te rapen en te vernielen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.6 van de Wnb, tweede lid is het verboden de platte schijfhoren onder zich te hebben of te vervoeren.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Gemeente Leiden is voornemens om de doorstroming en betrouwbaarheid van de Leidse ring te verbeteren, om een robuust en toekomstbestendige ringstructuur te bevorderen. Het plan bestaat uit een verbetering van de

fietsstructuur en van de doorstroming van de auto en openbaar vervoer door verbreding van de weg naar twee dubbele rijstroken.

De fietspaden worden verbreed naar vier meter. Er wordt een ongelijkvloerse kruising onder de rotonde Oude Spoorbaan – Schildwacht gerealiseerd. Het fietspad komt tussen beide rotondes aan de noordzijde van de Oude Spoorbaan te liggen. Het huidige fietspad ten zuiden van de Oude Spoorbaan wordt omgezet naar een voetpad. De nieuwe onderdoorgang voor fietsers en voetgangers is gepositioneerd bij de rotonde met de aansluiting naar de Leyhof, de rotonde Schildwacht. Dit is ook de locatie waar de bushaltes aan weerszijden van de weg komen. Hierdoor dient de onderdoorgang ook voor in- en uitstappende busreizigers, zodat ook deze veilig de bushaltes kunnen bereiken en de gelijkvloerse oversteek met de Oude Spoorbaan kan komen te vervallen.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- het verwijderen van groenstroken met bomen en struwelen en aanplant van nieuwe;
- het verleggen van de watergangen gelegen om de Oude Spoorbaan.

De werkzaamheden staan gepland te starten vanaf 1 juli 2023 en duren naar verwachting tot uiterlijk 1 juli 2026.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus en de platte schijfhoren binnen het plangebied.

Huisumus

Het onderzoek is uitgevoerd conform het Kennisdocument Huisumus (BIJ12, 2017). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Ten zuiden van de Oude Spoorbaan zijn zeven locaties met heesters waargenomen die dienen als essentieel leefgebied voor kolonies van de huismus (zie figuur 6 en 7 van het rapport nader onderzoek). De groenstroken zijn voortdurend in gebruik door huismussen, waar zij baltsen, rusten en foerageren. Zij pendelen systematisch tussen de aangetroffen struwelen in het plangebied en broedlocaties die zich ten zuiden van het plangebied bevinden. Vanuit het Natuurmeetnet Leiderdorp is bekend dat de broedlocaties van de huismussen zich bevinden in de woonwijken Leyhof en Buitenhof. Daarnaast wordt in de aanwezige bermen gefoerageerd door de huismus. Dergelijke heesters en groenstroken zullen ten gevolge van het project verlegd of verwijderd worden waardoor essentieel leefgebied van de huismus verloren gaat. Daarmee wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden. Tijdens het nader onderzoek is in het plangebied geen nestactiviteit waargenomen.

Platte schijfhoren

Op 4, 7 en 9 juni 2021 heeft er op acht meetlocaties, verspreid door het plangebied onderzoek plaats gevonden naar de platte schijfhoren. Het onderzoek is uitgevoerd conform het HabSlak-Protocol 3, dat gebruikt wordt bij het landelijke verspreidingsonderzoek in het kader van het Netwerk Ecologische Monitoring. Per meetlocatie zijn vijf sub monsters met standaard macrofaunanet genomen die vijf tot acht meter oeverlengte uit elkaar liggen. Elk sub monster is ter plaatse onderzocht op levende exemplaren. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest en voldoende aannemelijk gemaakt is dat de functies van het plangebied voor de platte schijfhoren in kaart zijn gebracht.

De platte schijfhoren is in het plangebied aangetroffen in vijf watergangen rondom de Oude Spoorbaan. Het betreft meetlocatie 3, 4, 6, 7 en 8 (zie figuur 5 van het rapport nader onderzoek). Bij het graven van nieuwe sloten ten

gevolg van het plan worden oevers van bestaande sloten doorgestoken of gedempt. Hierdoor gaat leefgebied van de platte schijfhoren verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Gezien het verspreid voorkomen van de soort in het plangebied en haar jaarronde voortplantingscyclus is het, ondanks zorgvuldig handelen, onvermijdelijk dat bij de werkzaamheden individuen van de platte schijfhoren worden gedood of dat eieren worden vernield. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, lid 1, 2, 3, en 4, van de Wnb overtreden.

Bij het wegvangen van de platte schijfhoren uit de oude watergangen en het verplaatsen naar de nieuwe watergangen wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.6, tweede lid van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus en de platte schijfhoren tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in Activiteitenplan Oude Spoorbaan van 17 februari 2022 en de aanvullende informatie van 31 mei 2023. Deze maatregelen zien onder andere op het werken buiten kwetsbare periodes en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de huismus en de platte schijfhoren.

Staat van instandhouding

Huisumus

Als gevolg van de werkzaamheden gaat essentieel leefgebied van de huismus verloren. Ter compensatie voor het verlies aan leefgebied worden er twee nieuwe, grotere groenstroken gerealiseerd. Er gaat 220 m² aan struwelen en leefgebied van de huismus verloren. Er wordt 220 m² opnieuw aangeplant. De nieuwe aanplant van heesters zal bestaan uit groenblijvende doornige struiken als vuurdoorn en meidoorn, klimplanten als klimop of wingerd, en beukenhagen. Deze groenblijvende heesters bieden slaapplekken, dekking en voedsel voor de huismus. Deze worden gerealiseerd binnen 200 meter vanaf de omliggende woonwijken waar de nesten van de huismussen bevinden. De nieuw geplante heesters krijgen een periode de tijd om te groeien tot ze hoogte van drie meter bereiken hebben voordat de huidige heesters verwijderd worden. Deze periode dient tegelijkertijd als gewenningsperiode voor de huismussen. De struiken worden ter compensatie voorafgaand aan de werkzaamheden aangeplant. De huidige struwelen worden pas verwijderd wanneer deze struiken volledig ontwikkeld zijn tot een hoogte van drie meter, zodat deze voldoende dekking voor huismussen bieden. De nieuwe groenstroken worden aangebracht op de locaties aangegeven op figuur 6.1 van het Activiteitenplan. Foerageergebieden worden gerealiseerd door het in stand houden of ontwikkelen van overhoeken of stroken ruigte met onkruiden als bron voor zaden en insecten. Deze stroken zullen bestaan uit soorten als straatgras, herderstasje en weegbree.

Er zal één maal per jaar extensiever beheer van gazons worden uitgevoerd. In de huidige situatie bestaat het beheer uit gemeentelijk maai beheer. Hierbij worden de bermen volledig afgemaaid, waardoor ook insecten en zadenbank verloren gaan. Door middel van extensief en ecologisch bermbeheer blijft de aanwezige voedselvoorraad voor de huismus (en andere zangvogels) het gehele jaar intact. Wanneer de huismussen tijdens de realisatiefase jongen hebben en het plangebied nog niet genoeg voedsel herbergt worden de huismussen bijgevoerd met meelwormen. De noodzaak van bijvoeren wordt bepaald door de deskundige die de ecologische begeleiding doet.

In de omgeving van het plangebied blijft voldoende leefgebied beschikbaar voor de huismus om te foerageren, met name in de tuinen en groenstroken in de wijken zijn leefgebieden voor de huismus aanwezig.

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Leiderdorp. Door de voorgenomen maatregelen is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft.

Platte schijfhoren

Als gevolg van de werkzaamheden gaat leefgebied van de platte schijfhoren verloren. In de Bospolder wordt voor circa 8.604m² aan watergangen gedempt, waarna er voor 12.981m² aan nieuw leefgebied wordt gerealiseerd. In de Boterhuispolder wordt ca. 5.281 m² gedempt, waarna er 2.713 nieuw leefgebied wordt gecompenseerd. In totaal wordt er aan 2.806 m² extra leefgebied voor de platte schijfhoorn gerealiseerd. Daarnaast wordt de huidige watervegetatie welke van essentieel belang is voor de soort overgeplant. Deze krijgt voorafgaand aan de realisatie voldoende ontwikkeltijd, zodat er reeds geschikt biotoop aanwezig is voordat de huidige verloren gaat. Van de platte schijfhoren is bekend dat deze goed in staat is nieuwe, pas gegraven oeverzones te koloniseren vanuit bestaand leefgebied. Nieuw leefgebied wordt daarom aangesloten op bestaand leefgebied van het netwerk van de poldersloten. De nieuwe watergangen worden gecreëerd op de locaties aangegeven op figuur 6.2 van het Activiteitenplan. Voor het dempen van deze watergangen geldt een compensatieplicht vanuit de regelgeving van het waterschap. De watergangen worden qua diepte, breedte en talud vergelijkbaar met de watergangen die gedempt worden. De nieuwe watergangen zijn daarom qua afmetingen, type water, wijze van beheer en externe invloeden (zoals gebruik van droge weilanddelen) geschikt om verder in te richten als alternatief habitat voor de platte schijfhoren.

(Water)planten en bagger uit het huidige leefgebied zullen worden overgezet naar de nieuwe watergangen. Het verplaatsen van (onderwater)vegetatie voor de platte schijfhoren zal plaatsvinden wanneer deze maximaal ontwikkeld is. Plantmateriaal zal verplaatst worden tussen het late voorjaar en de herfst. Deze werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden totdat nachtvorst optreedt. Doorgaans kan daarom van medio mei tot in oktober het plantmateriaal verplaatst worden. De nieuwe watergangen krijgen een ontwikkelingsperiode, waardoor er successie van (water)planten zal plaatsvinden en ze geschikt leefgebied zullen vormen voor de platte schijfhoren.

De nieuwe watergangen worden op dezelfde wijze onderhouden en geschoond en gebaggerd als de overige watergangen van de betreffende poldersystemen. Gezien de aanwezigheid van de platte schijfhoren in de polder kan worden aangenomen dat de wijze van onderhoud en schonen en baggeren geen belemmering vormt voor de in stand houding van deze soort.

De platte schijfhorens worden gevangen en verplaatst nadat het nieuwe leefgebied tijd heeft gehad om zich te ontwikkelen. De platte schijfhorens worden gevangen met schepnetten waarna deze verplaatst worden naar hun nieuwe leefgebied. Daarnaast vindt een ecologische controle plaats voor aanvang van de werkzaamheden om te waarborgen dat de werkzaamheden geen schadelijke effecten hebben op de betreffende soorten. Zie hierbij de maatregelen beschreven in Hoofdstuk 6 van het activiteitenplan. De compensatiegebieden zijn weergegeven in Figuur 6.2 van het activiteitenplan. Naast het realiseren van compensatie leefgebied zal een groot deel van de huidige waterwegen intact blijven. Hierdoor blijft er leefgebied aanwezig ten tijde van de realisatie en overgangsproces van huidig naar nieuw leefgebied voor de platte schijfhoren.

De verwachting is dat de platte schijfhoren algemeen voorkomt in de geschikte watergangen in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Leiderdorp. Door de voorgenomen maatregelen, de periode waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de platte schijfhoren in de directe omgeving aanwezig blijft.

Monitoring

Jaarlijks wordt een ronde huismussentellingen gedaan nabij het nieuwe leefgebied. Daarnaast wordt er jaarlijks een ronde gedaan met het schepnet waarbij gezocht wordt naar platte schijfhoorn in de nieuwe watergangen. Aanvullend hierop stellen wij het volgende: De effectiviteit van het alternatieve leefgebied dient te worden gemonitord door een deskundige op het gebied van de huismus en de platte schijfhoren. Uit deze monitoring moet blijken of de huismus en de platte schijfhoren gebruik maken van het alternatieve leefgebied. De monitoring dient

te starten vanaf het moment dat het alternatieve leefgebied beschikbaar en functioneel is. De monitoring dient het eerste jaar, derde jaar en het vijfde jaar plaats te vinden. Voorgaande hebben wij vastgelegd in voorschrift 7.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en de platte schijfhoren.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' (art. 3.3, lid 4 aanhef en onder b sub 1, relevant voor de huismus) en het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' (art. 3.8, lid 5 aanhef en onder b, sub 4, relevant voor de platte schijfhoren).

De ingreep beoogt een verbetering van de fietsstructuur en van de doorstroming van de auto en het openbaar vervoer door de verbreding van de weg naar twee dubbele rijstroken. In 2015 heeft de provincie Zuid Holland een onderzoek naar veiligheid van fietskruisingen in Zuid-Holland laten uitvoeren. In dit onderzoek is de bestaande gelijkvloerse fietsoversteek bij de rotonde N445/N446 als het meest urgente knelpunt van alle fietspaden in Zuid-Holland aangemerkt vanwege de onveiligheid.

Als onderdeel van het project wordt ook een onderdoorgang onder de Oude Spoorbaan voor fietsers en voetgangers gebouwd. Deze onderdoorgang komt ter hoogte van de aansluiting van de Schildwacht op de Oude Spoorbaan. Met deze onderdoorgang kunnen de twee gelijkvloerse kruisingen voor fietsers en voetgangers met de Oude Spoorbaan komen te vervallen. In het ontwerp van de onderdoorgang is veel aandacht besteed aan de sociale- en de verkeersveiligheid. De fietsstructuur wordt verbeterd door de verbreding van de fietspaden naar vier meter en de bouw van een ongelijkvloerse kruising onder de rotonde Oude Spoorbaan – Schildwacht, waardoor het fietspad tussen beide rotondes aan de noordzijde van de Oude Spoorbaan komt te liggen. Door deze maatregelen voor voetgangers en fietsers wordt de verkeersveiligheid en ook de bereikbaarheid van de polder sterk verbeterd.

In november 2019 en april 2020 hebben de gemeenteraden van Leiden en Leiderdorp ingestemd met het geactualiseerde kaderbesluit Leidse Ring Noord voor de beoogde wegaanpassing. Vervolgens is in november en december 2021 het Uitvoeringsbesluit Leidse Ring Noord deelproject Oude Spoorbaan in beide gemeenteraden vastgesteld.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' en het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus en de platte schijfhoren, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het ontwikkelen van een specifiek gebied. Het project ziet op het veiliger maken van de verkeerssituatie. Dit wordt bewerkstelligd door de herinrichting van de infrastructuur waarbij wegen verbreed worden. De werkwijze van de realisatie wordt zo veel mogelijk aangepast aan de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en foerageergebieden van de huismus en leefgebieden van de platte schijfhoren. De bestaande essentiële leefgebieden worden verwijderd wanneer deze reeds gecompenseerd zijn. Het verplaatsen van de (onderwater-)vegetatie voor de platte schijfhoren zal plaatsvinden wanneer deze maximaal ontwikkeld is. Plantmateriaal zal verplaatst worden tussen het late voorjaar en de herfst. In de praktijk kunnen deze werkzaamheden uitgevoerd worden totdat nachtvorst optreedt. Doorgaans kan daarom van medio mei tot in oktober het plantmateriaal verplaatst worden. Tijdens de realisatiefase kan het zijn dat de huismussen moeten worden bijgevoerd met meelwormen wanneer deze jongen hebben en het plangebied nog niet genoeg voedsel herbergt. De noodzaak van bijvoeren wordt bepaald door ecoloog die de ecologische begeleiding doet. Doordat het leefgebied voor de huismus binnen een straal van 200 meter van de broedplaatsen dient te zijn, is het voornemen om te compenseren binnen het plangebied noodzakelijk. Daarnaast is binnen het plangebied voldoende ruimte om nieuw leefgebied voor de huismus te realiseren.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de huismus te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de huismus en de platte schijfhoren en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat voldoende is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen werkwijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus en de platte schijfhoren zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de huismus en platte schijfhoren op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Leiderdorp bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.